Interview med Jens Henrik Jensen

I anledning af den nye bog "Lupus", der udkommer 6. september, har jeg lavet dette interview med forfatteren for både at give ham mulighed for at fortælle om bogen og forfatterskabet og for at skærpe nysgerrigheden og interessen for bogen, der er forfatterens fjerde bog om den PTSD-ramte tidligere soldat Niels Oxen.

Per Drustrup Larsen - Drustrups Bogblog - http://blog.drustrup.dk - August 2018

Politikens Forlag præsenterer Jens Henrik Jensen sådan:

Jens Henrik Jensen (f. 1963), forfatter og journalist, debuterede med thrilleren Wienerringen og slog derefter for alvor igennem med Kazanski-trilogien, Kællingen i Kraków (1997), Hofnarren i Murmansk (1999) og Ulven i Banja Luka (2002).

Han udgav derefter bestsellerserien om kriminalassistent Nina Portland, Økseskibet (2004), Kulmanden (2007) og Spøgelsesfangen (2010).

I 2012 udkom De hængte hunde og i 2014 De mørke mænd, første og andet bind i en serie med krigsveteranen Niels Oxen. Tredje bind i Jens Henrik Jensens anmelderroste serie om Oxen, De frosne flammer, udkom i 2016.

Året efter blev Jens Henrik Jensen hædret med Krimimessens Publikumspris. Sideløbende har Jens Henrik Jensens fået sit helt store gennembrud på den internationale scene.

Hans bøger er solgt til udgivelse i en lang række lande, ligesom trilogien om Niels Oxen og Danehof er solgt til filmatisering.

? Bortset fra din første bog har du indtil nu holdt dig til trilogier. Hvad har fået dig til at udvide den tidligere afsluttede trilogi om Niels Oxen og hans eskapader med Danehof?

! Jeg føler mig ganske enkelt ikke klar til at tage afsked med Niels Oxen.

Af alle mine hovedpersoner er han den, der har størst brug for at tage en ny vej gennem livet. (hvilket jeg må prøve at hjælpe ham med...) Han er på en og samme tid, den der kan allermest selv - og har allerstørst behov for hjælp. Så hvor crazy det end måtte lyde, så føler jeg en slags ansvar for at følge ham et stykke videre på vej. Hvor langt, ved jeg ikke. Og om det kommer til at gå fremad for ham - eller det modsatte - det ved jeg heller ikke.

Som eksponent for en slags under-Danmark (krigsveteran, tidligere hjemløs, med PTSD) så er han også den karakter af mine hovedpersoner, der direkte/indirekte har mest på hjerte. Derfor er han en større udfordring og mere interessant også for mig end nogen anden.
Han er også så langt fra den danske mainstream af hovedpersoner (politifolk, retsmedicinere, kriminalpsykologer - og journalister (!)), som man kan komme. Det er jeg glad for. Og derfor vil jeg følge ham videre, så længe han som hovedperson udfordrer mig.

Jeg er altid stoppet med mine hovedpersoner, FØR jeg følte mig træt af dem og færdig med dem. De fleste vil mene for tidligt... Det vil jeg også gøre her. Men hvornår er et åbent spørgsmål...

? Hvor kommer inspiration til dine historier fra? Hvor meget bruger du din baggrund som tidligere journalist/kriminalreporter? Bruger du de aktuelle begivenheder og nyheder? Hvor meget er dukket op i din fantasi?

! Som udgangspunkt vil jeg sige, at alt, hvad man tror, man ved, hvad er - og rummer - er interessant, lige så snart man aner den brist, som altid findes. Revnen bag pudset, ridsen i lakken. Med Danehof var det en hentydning til moderne magtnetværk. Med Lupus er det en hentydning til politiet som institution. En enhed i samfundet som vi danskere normalt ikke tiltror noget skidt. Men, men... Alle er mennesker, også betjente - og som sådan repræsenterer de et slags udsnit af befolkningen, på godt og ondt. I Lupus er der skygger, som ikke lever op til folks tillid.

Så dermed sagt, at inspiration kan være en kættersk tanke om noget. Den kan også udspringe af noget mere konkret som begrebet "spøgelsesfanger" (fanger holdt i al hemmelig af CIA i såkaldt sorte fængsler rundt omkring i tiden efter 9/11. Eller en konkret forbrydelse som tilbage med "Økseskibet".

Min baggrund som journalist kommer mig vel mest til gode i kraft af, at jeg er vant til at "finde ud af ting". Vant til at spørge og forholde mig kritisk, hvilket kan være en tilgang til inspirationskilden. Jeg holder også af at kombinere den virkelige verden - aktualiteten - med forfatterens fiktive verden og derved forsøge at skabe troværdighed i et givent univers eller en intrige/konspiration.

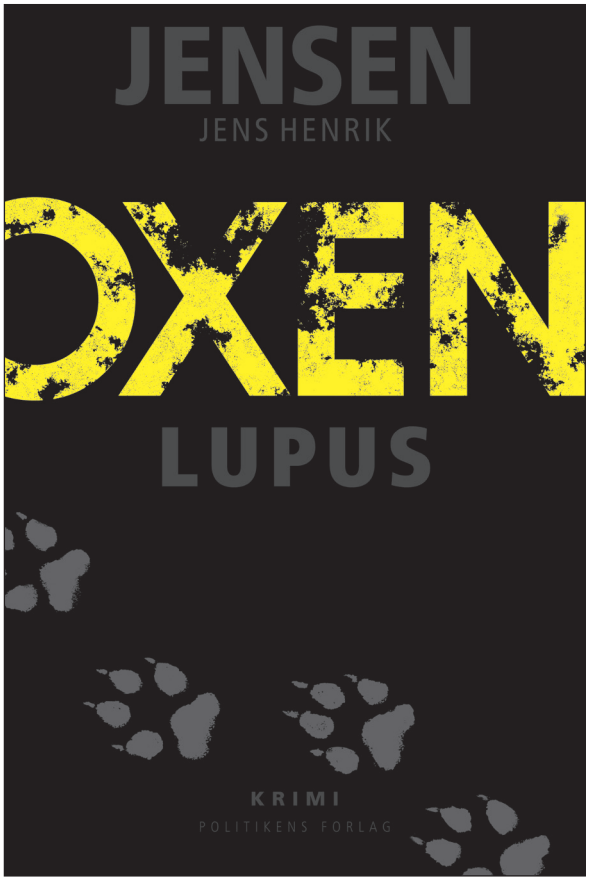

Forsiden af den kommende bog gengivet, så den kan ses på print og skærm. Den færdige bog skulle blive endnu flottere!

? Også i den nye bog er der en del kommentarer og forbindelser til aktuelle samfundsspørgsmål. Kan det passe, at der kommer flere og flere vinkler i den retning i dine bøger?

! Ja... Jeg vil tro, at hvis man bladrer tilbage i min række af bøger, vil de altid være tilstede, disse små og store hints og kommentarer til tidens trends og unoder. Men jeg tror absolut også, at det er mest udpræget i Oxen-bøgerne.

Jeg føler mig ganske enkelt rigtigt godt tilpas med at have denne indirekte mulighed for at stille tendenser i tiden til skue, gerne spidde dem (naturligvis set gennem mine briller). Nogle gange morer jeg mig kosteligt. Andre gange får jeg luft for min forargelse....

Jeg synes og håber, det bidrager til at give Oxen-serien mere kant, udfordre læseren og gerne vække til eftertanke.

Denne gang er det bl.a. emner som vej-vrede, fake news, danske ulve i særdeleshed, psykiatrien og de allestedsnærværende "synergieffekter", som jeg i varierende grad giver et kommentar med på vejen.

Politikens Forlag beskriver den nye bog sådan:

Krigsveteranen Niels Oxen lever et stille liv i sin lejlighed i Vangede. Han ser frem til hver 14. dag at have besøg af sin søn – men deres forhold er problemfyldt.

Da den tidligere PET-chef Axel Mossman spørger, om Oxen kan tage til Jylland og kigge efter en forsvunden gårdejer og tidligere departementschef, siger Oxen først nej. Da han finder på at slå opgaven sammen med en vinterferietur med sønnen, siger han alligevel ja. Gården ligger ved Harrild Hede, hvor der er observeret ulve.

For Niels Oxen bliver den lille overkommelige opgave vejen ind i ukendt terræn, hvor flere slags ulve krydser hans spor og leder ham tilbage til hans gamle makker Margrethe Francks fortid. En fortid, der er langt mere hemmelighedsfuld og farlig, end nogen aner.

? Hvad mener du om ulve i Danmark? Skal de have lov at være her? Og hvad med vildsvinene og "Svinevirke"?

! Et klart ja til ulvene. Så længe der kan være en sameksistens uden for store problemer... Og vi har ingen nævneværdige problemer haft, som ikke kunne løses med et ulvehegn. Prisen for at have ulven er statslige udgifter til hegn og kompensation.

Ikke et ja ud fra romantiske forestillinger, selv om ulven er et af mine absolutte "yndlingsdyr", men et ja fordi et gammelt dansk "kulturrovdyr" nu selv har fundet tilbage til os og tilsyneladende kan eksistere i et lident omfang.

Dansk ulv - fotograferet i Skandinavisk Dyrepark

Vi kan ikke forholde os til vild natur, som vi forholder os til en indkøbstur i Bilka, eller som vi shopper online, hvor vi putter de varer i vognen, som vi godt kan li'. Vi kan ikke vælge "ubehagelige" elementer i naturen fra. Så er den ikke længere fri natur. Skal flåter og hvepse fx sorteres fra?

Med baggrund i Lupus, som jo handler om selvtægt, kan jeg også nøjes med kort at konkludere: at ulven er fredet af EU-reglementer. Loven skal overholdes. Af alle. Basta. Også ulvemodstandere.

Vildsvin? Ha... Mon ikke Svinevirke snarere er et element i en politisk stude(svine)handel end egentligt baseret på evidens og sund fornuft. Hegnet er spild af penge, siger dem, der har forstand på den slags. Jeg ville hellere se en indsats rettet mod invasive arter som fx. mårhunden, der er i eksplosiv vækst. Meeeen, det emne er åbenbart ikke så givtigt at gå i brechen for.

? Har du på forhånd struktureret plottet i alle detaljer, eller freestyler du undervejs?

! Nej. Plottet er meget, meget langt fra at være totalt struktureret!
Jeg har altid forsøgt hårdt at gøre det komplekse plot til mit kendetegn. Fordi jeg selv sætter så stor pris på det, der er svært at gennemskue og en konstant udfordring gennem en hel historie.

Jeg har gennem årene, næsten 25 som forfatter, måttet sande, at jeg ikke er i stand til at overskue mine intriger og se alle deres åbninger og muligheder og faldgruber på forhånd.

Så med en god fornemmelse af, hvordan retning og mål kan se ud, begiver jeg mig spændt ud i den store, dybe, mørke skov. Og jo længere ind jeg kommer, desto flere muligheder får jeg øje på.
Og desto flere ulve ser jeg bag træstammerne ;-))

? Hvor hurtigt skriver du, når du kommer i gang? (Det siges, at Flaubert skrev 55 ord om ugen, mens McCall Smith skriver nærmest i trance og har selv fortalt, at det bliver til 1000 ord i timen. Men så er han også spændt på bagefter at læse, hvad han har skrevet?)

! Jeg regner altid i trykte bogsider. En godkendt arbejdsdag skal gerne være på minimum 5 bogsider, gerne mere. 5 sider svarer nok til cirka 1800 ord.
Hvis jeg er presset, tager jeg på korte skriveophold - Hotel Marselis ved Moesgaard i Århus. Rekorden her er omkring 17-18 bogsider per døgn - over tre døgn. Og så er der heller ikke mere diesel i tanken...

? Har du en god arbejdsmoral? Hvordan holder du fokus på din skriveproces med mindre børn, privatliv, sociale medier og deltagelse i en del bogcaféer og andet promotion?

! Min arbejdsmoral er lavet af hærdet stål... Sådan er jeg nok bare opdraget. Og jeg har jo også levet i 25 år som avisjournalist/redaktør med en deadline, der hver eneste dag skulle overholdes punktligt.

Hvis jeg i en periode får lavet for lidt, fordi andre gøremål tager over, ja så kan jeg blive lettere irriteret, frustreret og utålmodig. Fordi jeg ved af erfaring, at hver gang selve processen sættes i stå, så tager det tid at genstarte den, finde momentum - og finde tilbage i historien og historiens rytme.
Så jeg forsøger at undgå for mange absolutte pauser. Så hellere skrive lidt mindre hver dag og skabe tid til andre pligter.

? Hvordan går det i udlandet - Sverige og Tyskland har jeg hørt lidt om, men er der andre lande på vej?

! Udlandet går ganske fint - med Tyskland som det store lokomotiv. DTV Verlag (der også udgiver Jussi...) har satset stort og dygtigt og formået at gøre Oxen til mere end bare end almindelig succes dernede. Tredje bog, De frosne flammer, udkommer i Tyskland 31. august. Begge de foregående har ligget på Der Siegels bestsellerliste, De hængte hunde har klaret sig bedst af de to med en tredjeplads - og den er trykt i 100.000 eksemplarer.

Ulvespor fra Danmark

Norge er pænt på vej opad med De hængte hunde. Sverige har udgivet hele trilogien - og her har jeg ikke imponeret i antal bøger - men snarere i antal streaminger.
Holland er også et land, hvor de tre første bøger er ude, og hvor salget er pænt. Men intet kommer i nærheden af Tyskland.

Med forbehold tror jeg nok min landeliste over Oxen ser således ud: Sverige, Norge, Finland, Tyskland, Spanien, Frankrig, Polen, Tjekkiet, Rumænien, Slovenien, Holland/Belgien.

? Det er flot, at Oxen-trilogien om Danehof er solgt til filmatisering! Men at den er solgt, er vel ikke nogen garanti for, at filmen bliver lavet. Hvordan ser det ud med filmplanerne?

! Du har aldeles ret. Der er lysår fra at sælge filmrettigheder til rent faktisk at stå med en færdig film/tv-serie.

Det er nu halvandet år siden, jeg indgik aftalen med SF Studios (tidl. SF Film), Skandinaviens største selskab. Og... der er reelt intet nyt at melde om. Derfor synes jeg personligt, at det ser mere usikkert ud nu end dengang.

Status er ifølge SF, at man har rakt efter allerøverste hylde i Skandinavien for at få den bedst mulige til det uhyre vigtige job som manuskriptforfatter. Der er kun få i Norden af den rette kaliber. De er optaget langt ud i fremtiden. SF var tæt på at lande den rette - men vedkommende sprang i målet for i stedet at tage job i USA.

Det ligger fast, at SF helst vil lave en tv-serie over tre sæsoner. Det vil jeg også helst. Det giver bedre eksponering af mine historier, og en tv-produktion skæres ikke helt så skarpt som en spillefilm til bio-visning.

Men vi kan vel i virkeligheden kun slå fast, at SF om nogen burde kunne løfte opgaven qua deres erfaring og størrelse - men at anstrengelserne hidtil ikke har båret frugt. Og jo. Der eksisterer altid - især i denne branche - en risiko for, at det hele løber ud i sandet....

? Det virker, som du har besøgt alle de steder, du lader bogen foregå. Hvor grundig er du, og er du strategisk i forhold til salgsmulighederne. Skal Oxen på tur til Tyskland eller mere til Sverige? (Jeg har indtryk af, at flere forfattere placerer handlingen, hvor der er rejsemål, så skriveriet kan udløse en forretningsrejse dertil, men det passer måske ikke.)

! Alle steder af betydning har jeg besøgt under min research - for detaljens og troværdighedens skyld. Jeg har aldrig nogensinde tænkt en strategisk tanke i forhold til rejsemål. Min kone har ellers foreslået et varmt sted med palmer....

Største sidegevinst var vel mit besøg i byen Runcorn syd for Liverpool. Det udløste naturligvis et besøg på det legendariske Anfield Road stadion, hvor Liverpool FC holder til...
Jeg er heller ikke så sikker på, at der er nogen gevinst i at tænke i geografi-strategi. Forstået på den måde, at blot fordi Sverige optræder i en bog, så er det næppe mere sandsynligt at få den solgt til Sverige. Læserne er ikke navlebeskuende. Det er mit indtryk, at fx mine tyske fans hellere vil læse om Danmark end Tyskland.

Det ville naturligvis ikke være så dumt for forfatteren at sende Oxen på mission i fx Dansk-Vestindien, men plottet skal så rigeligt overtrumfe geografien. Så jeg bliver hjemme...

? Du er aktiv på Facebook både som forfatter og privatperson. Hvordan adskiller du forfatteren og privatpersonen JHJ?

! Jeg har to Facebook-profiler. En forfatter-profil, hvor det kun handler om mig og mine bøger + en privat-profil.
Privat er jeg ikke særlig aktiv, men jeg deler og kommenterer gerne opslag om miljøspørgsmål (jeg er naturelsker og lystfisker...), politik i al almindelighed - lige som jeg ikke kan skjule min begejstring for fodbold og for Esbjerg fB i særdeleshed.

? Du har fået en flot Oxen t-shirt fra dit tyske forlag. Den har du til manges misundelse (inkl. min) flashet på Facebook. Kommer den i handelen i Danmark - eller skal den importeres fra Tyskland?

! Oxen-t-shirten vakte noget større opmærksomhed og begejstring, end jeg havde forestillet mig. Mit gode forlag, Politikens Forlag, har nu produceret en speciel Oxen Lupus t-shirt, hvoraf jeg har sikret mig nogle håndfulde til læserkonkurrencer. (Se næste side)

Derudover overvejer jeg, om jeg skulle få lavet en mere tidløs Oxen t-shirt for at efterkomme læsernes ønske...

Jeg har jo efterhånden voldsomt mange trofaste fans, og en af måderne jeg kan sige dem tak, er ved at lave små konkurrencer og sende præmier retur ud til læserne. Jeg er virkelig benovet og ydmyg over at have så utrolig mange Facebook-følgere (over 27.000), tredje flest faktisk, efter Jussi og Blædel. Og jeg synes, deres interesse giver mig et fantastisk rygstød og en ekstra stor motivation. Så jeg vil gerne betale lidt tilbage og vise, at jeg værdsætter opbakningen. Lige nu er jeg lidt i tænkeboks.

Vinder man ikke en t-shirt, ja så kunne man fx købe en til produktionspris - men jeg er jo bare en enkeltmandsvirksomhed, så jeg skal jo også have bestilt noget og kan ikke stå i lagerafdelingen hele tiden ;-)))

? Kan mastermind i bøgerne, Mossman, i skikkelse af Jens Henrik Jensen finde flere konspirationer og skjulte sager at sende Oxen ud for at afsløre?
Flytter Oxen til ejendommen på Harrild Hede?
Bliver Oxen og Margrethe kærester?
Får Magnus og faderen nogensinde et godt forhold?

KORT SAGT: Kommer der en 5'er? (Eller er du i idéfasen med noget helt andet?)

! Mossman med sine mange år i efterretningstjenesternes dunkle verden er naturligvis den logiske leverandør af opgaver til Oxen. Der skal helst være være grobund for at rulle en gedigen konspiration/intrige ud, så Oxen bliver aldrig nogen freelanceefterforsker for det almindelige politi for at granske mordet på den lokale brugsuddeler.... Tiden må vise, om/hvor længe Mossman er tilstrækkeligt in power til at fungere overbevisende.

Ejendommen på Harrild Hede? Jo... Tanken er faktisk strejfet mig. Det er så absolut Oxen-land derude, men måske stedets forhistorie vil virke for tyngende for ham. Og måske er stedets historie nu fortalt grundigt nok?

Bliver de kærester? HA! Du er nummer titusind til at spørge. Folk vil gerne have det - men man skal ikke (sjældent) give folk, hvad de vil have. Deres indbyrdes forhold vil miste dynamik, frygter jeg.

Ekstra spørgsmål fra mig selv: Skal han da så ikke snart have en hund igen? Det er også et meget velkendt spørgsmål. Det er jeg mere åben over for, når tiden er rigtig.... ;-))) Ting skal ske naturligt og ikke forceret.

Forholdet til sønnen? Hvad angår Oxen fremover, vil sønnen stadig være det centrale og det vigtigste for ham. Jeg er ikke til sødsuppe, så man skal ikke forvente fingerknipsløsninger, ej heller afvise at der kan bygges positivt videre på Lupus' slutning. Den efterlader jo dog en uventet opblødning.

Kommer der en 5'er?
Jeg har ikke nogen som helst ide. Den store hurdle var sådan set at få Oxen ud af Vangede på en TROVÆRDIG facon. Det tog mig meget, meget lang tid at udtænke og udvikle plottet i Lupus, så nu føler jeg egentligt, at landet ligger lidt mere åbent og tilgængeligt for (mine) Oxens fødder. Han er ikke længere i så stramme, begrænsende tøjler. Så jo. En nummer 5 kan virke ret realistisk...

Jens Henrik Jensen har på sin Facebookprofil netop bragt dette billede med teksten her:

Oxen 4, "Lupus", er ankommet fra trykkeriet og lusker utålmodigt rundt ude på lageret og venter på, at det skal blive torsdag d. 6. september, hvor den slippes løs over hele landet.

Og se! Verdens rappeste forlag, Politikens Forlag, har produceret nogle seje t-shirts. Sådan en kan I vinde, kære venner.

HVORDAN, får I at vide senere... Til venstre er det forlagschef Lene Juul, der viser Oxen frem sammen med marketingschef Pernille Weil.